

Utfärdad av
Niklas ChristenssonGodkänd av
Peter JarlDatum
2026-04-21

Utgåva

Ämne
Frågor & Svar om effekttariff

Frågor och svar från mötet Effekttariff – Vad händer nu?

1. Frågor kring elbilsladdning

Syftet med effektagift är ju att jämna ut effektbelastningen på elnätet och helst undvika onödig utbyggnad på platser där effektbelastningen riskerar att bli för hög. Vilka sådana kritiska nätplatser har Karlskoga energi identifierat? Hur har effektbelastningen på dessa platser ändrats efter införandet av effektagifterna?

Svar:

Efter införandet av effekttariff följer vi upp hur kundernas effektuttag förändras i olika delar av nätet. På en övergripande nivå kan vi se ökad återhållsamhet, till exempel att effekttoppar minskar eller att belastningen fördelas jämnare över dygnet. Graden kan variera mellan olika områden. De tydligaste effekterna brukar synas:

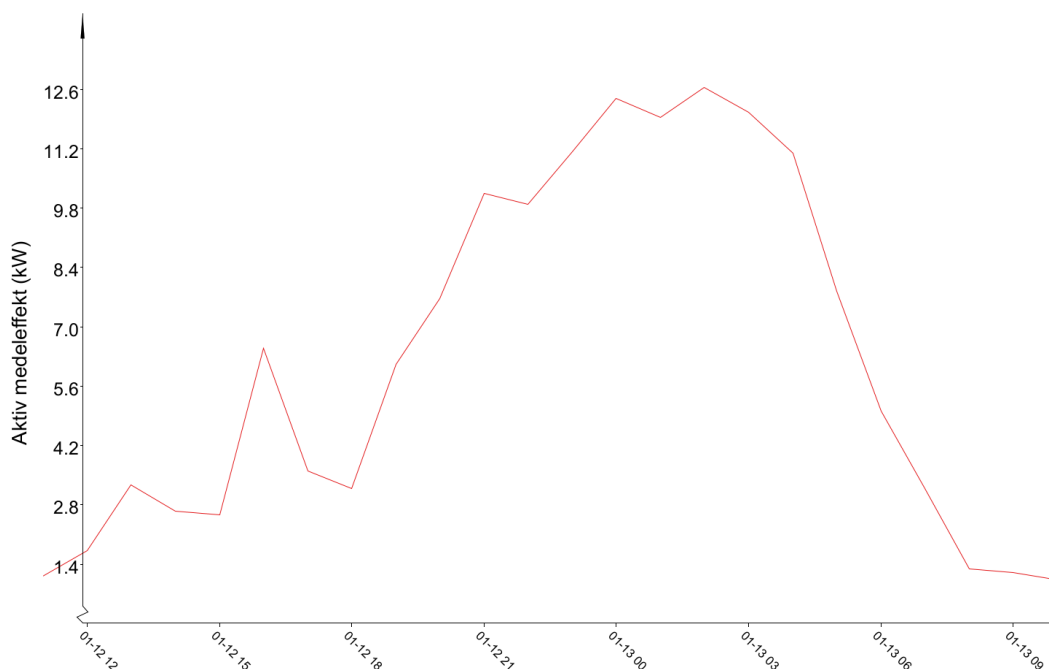
- i områden med hög andel elbilsladdning eller elvärme
- under tider då nätet historiskt haft hög belastning (morgnar och kalla vinterkvällar)

Vi analyserar detta löpande och överväger noggrant vart vi behöver förstärka, förnya eller hantera nyanslutningar.

- vi följer maxeffekt per nätstation/linje
- lastkurvor före/efter införande
- sammanlagring i nätet på flera olika spänningsnivåer
- ökning av elbilsladdning i hemmen är och kommer vara stor utmaning för elnätet

Nedan exempel på kund med elbil som är medveten om effekttariffen.

1. Fram till kl. 15 låg last med liten aktivitet i hushållet
2. Från kl. 15 till 18 finns en ökning för troligtvis någon form av hushållssysslor
3. Från kl. 18 fram till tidig morgon laddas en eller två el bilar

Utan effekttariff som styrmedel skulle antagligen lasten för hushållssysslor och laddning komma samtidigt. Sker detta i fler hushåll i samma område blir förstärkningarna av det lokala elnätet nödvändiga. Med effekttariffen kan detta utjämnas och minska behovet av förstärkning.

Många elnät ska ta bort sin effektagift, jag har inte läst någon som väljer att ha kvar. Kan man inte bara ha 1 avgift kvar, stället för 2 som vi har under vintern?

Svar: Det finns flera elnät som har kvar effekttaxan. I Karlskoga håller vi ju på att utreda frågan. Det vore inte lämpligt att vi tog bort effektagiften nu eftersom *vi precis går in i "sommarperioden" med 7 månader där i stort sett alla kunder får en lägre kostnad* med effekttariff jämfört med den gamla tariffen. På helårsbasis

Det kan väl inte vara så svårt att gå tillbaka till tidigare? Mälarenergi kunde ju göra detta utan omsvep?

Svar: Jobbet som behöver göras innan man byter prismodell är att räkna ordentligt på att den nya modellen innebär samma totala intäkt för elnät. Mälarenergi hade precis infört effektagiften och då är sannolikheten väldigt låg att intäkterna förändras om man byter tillbaka till den gamla modellen. I Karlskoga har vi haft effektagiften i snart två år och då är sannolikheten större att kunderna har ändrat mönster och att då även intäkterna ändras.

För elnät är det viktigt att man får in rätt summa intäkter, varken mer eller mindre, för att klara av investeringar som säkerställer ett elnät som fungerar både idag och i framtiden.

Kan man inte få välja mellan att ha effekttariff eller "vanlig" tariff?

Svar: Det är en väldigt bra ide som dock kan vara svår att genomföra. Valet finns bland annat hos Göteborgs Energi men som vi förstått så var deras tanke var att man fick välja under en tid fram tills 2027-01-01 då kravet på effekttariff träder in fullt ut. Nu har ju regeringen gett

Energimarknadsinspektionen i uppdrag att ta fram ett nytt förslag på föreskrift för effektagift så allt tyder på att effektagifterna kommer vara ett krav även om det flyttas fram något.

Att det kan vara svårt att genomföra beror på att vi är ett relativt litet bolag och har de system vi har. Vi vet inte om vi har systemstöd för att lösa detta men vi tar med oss frågan.

Hur kan vi betala mer om vi tar bort effektagiften?

Svar: När vi införde effektagiften så var det ett nollsummespel för elnät. Så elnät tjänar inte mer pengar på effektagift jämfört med den gamla elnätstaxan men intäkten fördelades om så att elnät fick in mer intäkter under vintern (5 månader) då vi har hög belastning i nätet och mindre intäkter under sommaren (7 månader) då vi har låg belastning i nätet. Det blir ju samma effekt för våra kunder, man betalar mer under vintern men mindre under sommaren.

Skulle vi då ta bort effektagiften under sommaren får våra kunder alltså en högre kostnad under sommaren.

Hur många är det som har lägenheter som får dyrare? Eller är det bara vi i hus som har fått dyrare?

Svar: Lägenheter har inte effekttariff. När det gäller villor så har 56% fått lägre elnätsavgift med effekttariff och 44% har fått högre elnätsavgift. Detta samtidigt som elnät har samma intäkter.

När vi införde effektagiften så sänkte vi den fasta avgiften med 60%. Exempelvis betalade en villa med 20A huvudsäkring 9 765 kr/år i fast avgift. Med effektagift betalar en villa med 20A 3 506 kr. De 6259 kr som vi sänkte den fasta avgiften med flyttas till effektagiften. Så att det blir ett nollsummespel.

Det som är positivt är att effektagiften kan varje enskild kund påverka. Så vi går från en elnätsmodell där vi hade ca 80% fast kostnad som ej kunde påverkas av kund till en effektagift som "bara" har 32% fast kostnad 68% kostnad som kunden kan påverka.

En lägenhet betalade 3060 kr i fast avgift både innan och efter effektagift

Hur gör de kunder som får lägre kostnad?

För att få en lägre kostnad ska man sträva efter att jämna ut sin elförbrukning. Det är extra viktigt med elbilsladdning eftersom det kräver hög effekt.

På vintern: Ladda bilen på helger eller vardagar efter klockan 18 då effektagift hög ej gäller.

På sommaren: Ingen effektagift hög ger automatiskt en lägre kostnad. Men det kan vara värt att jämna ut sin förbrukning även på sommaren. Även då får man en lägre kostnad.

Problemet är att de här 56% som fått billigare har fått lägga tid på att planera och ställa om hemma. Vill vi det eller vill vi ha ett enkelt "två hål i vägen" system och lägga dyrbar tid på annat?

Svar: Det är självklart upp till var och en att välja om man vill lägga tid eller inte. Det finns dock de som kan ha det svårare att lägga tid på detta. Det är ett skäl till att vi har utvecklat en funktion som gör detta automatiskt. Läs mer på:

<https://karlskogaenergi.se/kundcenter/app/energismart-styrning/>

Hur ser ni på idrottsföreningar som äger sin egen anläggning med samlingssalar omklädning och elljusspår som nyttjas av allmänheten?

Svar:

Ellagen är tydlig med att man ej får subventionera vissa kundgrupper eftersom det då blir andra kundgruppen som får "betala subventionen". Elnätstaxan skall vara lika för alla.

Däremot har Karlskoga Energi & Miljö AB (ej Karlskoga Elnät AB) sponsring. Varje förening eller annan "icke vinstdrivande" organisation kan ansöka om sponsring på:

<https://karlskogaenergi.se/vart-engagemang/sponsring/>

Det skulle vara väsentligt mycket bättre att införa ett medel av 3-5 mätpunkter. Nu blir man ju hårt straffad för en enskild dyr timme?

Svar: Vi har fått i uppdrag att utreda frågan från vår styrelse. Ett alternativ som vi kommer titta på är ett medel av flera mätpunkter istället för den högsta toppen som vi har nu. Så vi får se vart vi hamnar. Utredningen ska redovisas innan sommaren.

Vi har valt den högsta toppen av två skäl:

1. Elnät betalar för den högsta toppen till överliggande nät (de som transporterar el in till Karlskoga)
2. Om vi skulle ha ett medel av flera toppar innebär det att den som orsakat en topp då får en något lägre kostnad. Men eftersom elnät fortfarande behöver få in samma intäkter så får alltså andra kunder vara med och betala lite för toppar de ej orsakat. Så egentligen är det nog mer rättvist (och även hårdare) med högsta toppen.

Mitt hus använder endast batteri ström. Batterier Laddas när elen är låg, och på max 2600 watt. Min kostnad har gått ifrån 12500 till 11300, så vem lönar det sig för, om endast 2600 watt max går ner 1200 kronor i året?

Svar: Då har du ju fått en lägre kostnad och samtidigt hjälper du till med att avlasta elnätet vilket är jättebra.

Den funktion vi har i vår app kan bland annat styra på laddstolpar, elbilar, värmepumpar och även batterier. Du skulle kunna testa denna funktion och kanske spara ännu mer?

Vi gör allt för att få ner elen. Men svårt när man straffas när elen är billig på natten. Men då får vi effektagift istället?

Svar: Jag kanske missförstår frågan men man straffas inte av effektagiften om man förbrukar el på natten. Det är ju på vintern och under dagtid under vardagar och vinter effektagiften är

Har en annan fråga. Varför kan man inte alltid se priserna utan att behöva logga in i appen?

Svar: Om jag förstår frågan rätt så beror det på att vi behöver ha inloggning i appen av säkerhetsskäl. Tyvärr kanske man får logga in lite oftare än man vill men det är för att skydda vår och er data.

Varför kan vi inte ha låga elpriser i Sverige? Och om vi säljer då kan vi sälja dyrt. Är det EU som sätter elpriserna i Sverige eller är det elbolagen?

Elbolagen sätter inga elpriser. Elpriset i Sverige sätts av på elbörsen Nordpool. Våra elnät inom EU sitter dessutom ihop fysiskt och det finns EU-direktiv som reglerar import och export av el inom EU. Se mer om detta i presentationen från mötet.